

Sygn. akt: I C 1832/20 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Magdalena Glinkiewicz
Protokolant:	Staż. Katarzyna Stysiek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lutego 2021 r. w T.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w Z.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Bank (...) S.A. w W. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w Z. kwotę 2.220,97 zł (dwa tysiące dwieście dwadzieścia złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2017r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.117 zł (tysiąc sto siedemnaście złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1832/20 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. w Z. w pozwie przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie kwoty 2.220,97 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że 19 kwietnia 2016 r. została zawarta umowa kredytu gotówkowego nr (...) pomiędzy (...) Bank (...) S.A. w W. (przed zmianą nazwy z Bankiem (...) z siedzibą we W.), a poprzednikiem prawnym powoda – M. P.. Kwota kredytu została ustalona na 27.200 zł, a jego spłata miała nastąpić do 18 kwietnia 2022 r. Kwota prowizji wynosiła 2.717,28 zł. Kredyt został spłacony dnia 24 maja 2017r., w 400 dniu obowiązywania umowy wobec czego, zdaniem powoda, pożyczka powinna zostać rozliczona proporcjonalnie do czasu trwania umowy i bank winien zwrócić z tytułu prowizji 2.220,97 zł. Powód wskazał, że jego uprawnienie do dochodzenia należności z tytułu prowizji wynika z przelewu wierzytelności, którą nabył od pierwotnego wierzyciela. Wskazano, że Bank (...) we W. został przejęty przez (...) Bank (...) S.A. i ten ostatni uzyskał legitymację bierną w sprawie. Powód powołał się na art. 49 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a ponadto przywołał stanowisko wyrażone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, podnosząc w pierwszej kolejności, że żądania powoda są bezpodstawne gdyż pozwany błędnie zakwalifikował prowizję i opłatę przygotowawczą zapłacone przez kredytobiorcę jako koszt, który zgodnie z art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim podlegał proporcjonalnemu zwrotowi, bowiem nie dotyczyły one okresu na jaki została zawarta umowa. Z ostrożności procesowej w dalszej kolejności powód wskazał, że nawet jeśli przyjąć hipotetycznie, że powództwo powinno podlegać uwzględnieniu, to na pewno nie w takiej wysokości, w jakiej żąda powód a stanowisko pozwanego co do proporcjonalnego charakteru redukcji kosztów prowizji lub innych opłat jest niezasadne.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

M. P. zawarł w dniu 19 kwietnia 2016 r. z poprzednikiem prawnym pozwanego tj. z Bankiem (...) S.A. z siedzibą we W. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu w 72 miesięcznych ratach do 18 kwietnia 2022 r., płatnych do 27-go dnia każdego miesiąca (za wyjątkiem pierwszej i ostatniej raty). Kredyt wyniósł 27.200 zł. Kredytobiorca zobowiązał się do zapłaty prowizji w kwocie 2.717,28 zł.

Kredyt został spłacony w całości w dniu 24 maja 2017r. tj. w 400 dniu obowiązywania umowy (przed datą płatności 13 raty)

Dowód: bezsporne, a ponadto umowa kredytu gotówkowego wraz z załącznikami k. 14 – 20,

Raport BIK PLUS k. 21-22, zaświadczenie banku – k. 23

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. jest następcą prawnym Banku (...) z siedzibą we W..

Bezsporne.

M. P. na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 10 października 2019 r. zbył na rzecz powoda wierzytelność przysługującą mu wobec (...) Bank S.A. we W. w związku ze wcześniejszą spłatą kredytu.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności, k. 24,

zawiadomienie o cesji wierzytelności, k. 25-28,

Pozwany odmówił zwrotu proporcjonalnej części prowizji.

Dowód: pismo pozwanego k. 29

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sprawy, stanowiące dowody bez wydawania odrębnego postanowienia (art. 243² kpc). Wiarygodność i treść dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich mocy dowodowej z urzędu.

Nie ulega wątpliwości, iż sporny stosunek prawny podlegał reżimowi ustawy o kredycie konsumenckim (art. 3 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083, dalej jako u.k.k.).

Oceniając zasadność żądania pozwu, należało zważyć, że stan prawny sprawy kształtuje art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083, dalej powoływanej jako u.k.k.). Zgodnie z tym przepisem w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu

ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą.

Istota sprawy sprowadza się do oceny, czy za koszt dotyczący okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, można in concreto uznać prowizję uiszczoną przez kredytobiorcę, przewidzianą w umowie kredytu gotówkowego (...) nr z dnia 31 stycznia 2014 r.

Wykładnia pojęcia kosztów, które dotyczą okresu, o jaki skrócono czas obowiązywania umowy, musi uwzględniać iż przepis art. 49 ust. 1 stanowi implementację art. 16 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG (dalej powoływanej jako dyrektywa 2008/48/WE). W świetle art. 16 tej dyrektywy konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt. W takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy. Według art. 5 pkt 6 u.k.k. całkowity koszt kredytu stanowią wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta”. Analogicznie całkowity koszt kredytu definiuje art. 3 pkt g) dyrektywy 2008/48/WE, stanowiąc, że „całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta” oznacza wszystkie koszty łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych; uwzględniane są tu także koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt, w szczególności składki z tytułu ubezpieczenia, jeżeli, dodatkowo, zawarcie umowy dotyczącej usługi jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach.

Według art. 22 Dyrektywy 2008/48/WE (pt. Harmonizacja i bezwzględnie wiążący charakter niniejszej dyrektywy) w zakresie, w jakim niniejsza dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w swoim prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie.

Kolejno należy podnieść, że wyrokiem z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 (...) sp. z o.o. przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S., (...) Bank S.A. oraz (...) S.A. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ((...)) dokonując wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE wskazał, że przepis ten należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

W uzasadnieniu (...) podniósł, że art. 3 lit. g) dyrektywy definiuje „całkowity koszt kredytu” jako obejmujący wszystkie koszty, łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych. Definicja ta nie zawiera zatem żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania danej umowy o kredyt. Celem dyrektywy było zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Zdaniem (...) skuteczność prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłaby osłabiona, gdyby obniżenie kredytu mogło ograniczyć się do uwzględnienia jedynie kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależne od okresu obowiązywania umowy, wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez bank, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. (...) zwrócił też uwagę, że objęcie obniżeniem całkowitego kosztu kredytu takich kosztów, które nie zależą wprost od okresu obowiązywania umowy, nie może w sposób nieproporcjonalny działać na niekorzyść kredytodawcy. Jego interesy bowiem są uwzględniane w art. 16 ust. 2 Dyrektywy (...), który przewiduje prawo kredytodawcy do otrzymania rekompensaty za ewentualne koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą kredytu, oraz art. 16 ust. 4 tej Dyrektywy, który przyznaje państwom członkowskim dodatkową możliwość zapewnienia, aby rekompensata była dostosowana do warunków kredytu i warunków rynkowych dla ochrony interesów kredytodawcy.

W konkluzji (...) odpowiedział na pytanie prejudycjalne, że art. 16 ust. 1 Dyrektywy (...) należy interpretować w ten sposób, iż prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Zgodnie ze stanowiskiem (...), redukcja całkowitego kosztu kredytu obejmuje także koszty o charakterze jednorazowym, których wysokość nie ma żadnego związku z okresem kredytowania.

Na tle opisanego wyroku (...), Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 12 grudnia 2019 r. III CZP 45/19 (Biul. SN 2019 nr 11-12) przypomniał, że kompetencja do dokonania przez (...) wiążącej wykładni omawianej Dyrektywy wynika z treści art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z jego treścią Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o wykładni Traktatów oraz o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, co oznacza, że dokonana przez Trybunał wykładnia tych aktów ma charakter wiążący. Jeżeli zatem (...) dokonał wykładni konkretnego przepisu prawa unijnego, np. zawartego w dyrektywie, przesądzając, który z dwóch lub więcej potencjalnie wchodzących w grę sposobów rozumienia tego przepisu uważa za prawidłowy to taki sam sposób interpretacji powinien być przyjmowany w później wydawanych wyrokach sądów krajowych, w których znajdzie zastosowanie ten przepis.

W rezultacie, powołując się na wykładnię (...), Sąd Najwyższy stwierdził, że przewidziane w art. 49 ust. 1 u.k.k. uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu.

Zdaniem pozwanego prowizja za udzielenie kredytu nie podlega obniżeniu, gdyż jest pobierana za jednorazową czynność udzielenia kredytu i nie ma związku z okresem obowiązywania umowy, a zatem nie mieści się w dyspozycji art. 49 ust. 1 u.k.k.

W ocenie Sądu stanowisko pozwanego nie jest słuszne, albowiem brzmienie art. 49 ust. 1 u.k.k., interpretowane zgodnie z celem i funkcją ww. dyrektywy, przewiduje, że w razie wcześniejszej spłaty kredytu obniżeniu ulega całkowity koszt kredytu, zdefiniowany w art. 5 pkt 6 ustawy tj. również prowizja. Obniżenie ma charakter proporcjonalny tj. o okres, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Tylko tego rodzaju wykładnia przepisu art. 49 u.k.k. gwarantuje efektywne obowiązywanie przepisów unijnych (por.: J. G., Wykładnia przepisów prawa cywilnego materialnego i procesowego, (...) 2020; Sołtys A., wykładnia prounijna, źródło: (...))

Sąd orzekający w sprawie niniejszej całkowicie podziela zapatrywania prawne przedstawione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako: (...)) w uzasadnieniu wyroku w sprawie C#383/18 (źródło: curia.europa.eu (...)) oraz Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 12.12.2019 r. w sprawie o sygn. III CZP 45/19 (Lex nr 2751805). Argumentacja przedstawiona przez pozwanego nie prowadzi do ich podważenia. Jej akceptacja oznaczałaby, że instytucje kredytowe mogłyby jednostronnie określać koszty kredytu dotyczące okresu całej umowy i te dotyczące tylko etapu zawierania umowy, a to sprawiłoby, że uprawnienie konsumenta przewidziane w art. 16 dyrektywy 2008/48/WE stałoby się fikcją.

Z powyższych względów Sąd nie miał wątpliwości co do samej zasady roszczenia.

Wbrew stanowisku pozwanego, powód prawidłowo określił wysokość roszczenia. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie Interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim wyrażonym w kontekście wyroku (...) z dnia 02 marca 2020 r., metodą obliczania kwoty obniżenia kosztów kredytu zapewniającą odpowiednio wysoki poziom ochrony konsumentów, jest metoda liniowa polegająca na proporcjonalnym obniżeniu całkowitego kosztu kredytu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono okres kredytowania, a więc metoda zastosowana przez powoda. Powód przedstawił stosowne wyliczenia, które zaaprobował sąd. Powód przedstawił, że umowa miała trwać 2190 dni, trwała natomiast 400 dni. Dokonano obliczenia kosztu 1 dnia prowizji: , co równa się . Całkowita kwota kosztów kredytu podlegająca zwrotowi to 1790 dni (niewykorzystany czas trwania umowy) $x = 2.220,97$ zł.

Uznając zatem roszczenie powoda za w pełni zasadne, uwzględniając mechanizm proporcjonalnej redukcji prowizji i uznając, że strona powodowa właściwie dokonała wyliczeń dotyczących wysokości należnej części prowizji i opłaty przygotowawczej, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu zasądzając odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2017 r. (tj. za okres 3 lat wstecz od dnia wniesienia pozwu – art. 118 k.c.)

O kosztach procesu Sąd postanowił zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powoda: 200 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.